

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Pe pošti prejemam velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemam velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr. če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 40.

V Ljubljani, v torek 18. februvarija 1890.

Letnik XVIII.

Državni zbor.

Z Dunaja, 16. februvarija.

Pust

razodeva svoj vpliv tudi na delovanje državnega zbora. Druga leta so ob tem času pretrgavali zborovanje, da so imeli poslanci priliko pri svoji družini preživeti pustne dni. Letos se to ni zgodilo, ker vlada na vso moč želi, da bi državni zbor vsaj koncem aprila sklenil svoje zasedanje. Ker pa predsedništvo ni hotelo dati počitnic, naredili so si jih poslanci sami. Že v petek je bilo tako malo poslancev pri seji, da so jih morali skoraj siloma tirati v dvorano, kadar je bilo treba glasovati. Še drugi so se odpeljali v petek zvečer in včeraj odtod, in nekaj jih odpotuje danes. Za včeraj je bilo sicer napovedanih več odsekov, ali sošlo se je bilo tako malo poslancev, da sta morala budgetni in obrtni odsek odložiti zborovanje za prihodnji teden; samo žganjarski odsek je bil sklepčen in je rešil Schauptov predlog zastran davčnih povračil od piva. V budgetni odsek sta bila prišla ministra Taaffe in Dunajevski z mnogimi dvornimi svetniki in uradniki, pa sta morala iti z njimi zopet domov, ko sta čez pol ure sprevidela, da bi bilo zastoj še dalje čakati v dvorani. Zloglasna „Deutsche Zeitung“ vso krivdo danes zvrča na desnico državnega zbora, češ, da zaradi velike plesoželjnosti desniški poslanci nečejo prihajati k sejam; včeraj je pa celó pisala, da so bili k seji obrtnega odseka prišli skoraj sami levičarski poslanci, in da je le večina kriva, ako odsek ni bil sklepčen. To je perfidno obrekovanje, kar najbolj priča uradni imenik došlih poslancev, na katerem stojé podpisani naslednji člani z desnice: Bilinski, Chamiec, Klun, Lupul, Mathon in Špaček. Z leve so prišli: Bärnreither, Exner, Moro, Per-

nerstorfer, Vielguth in Wrabetz. Krivda zaradi ne-sklepčnosti zadeva torej tudi levičarje, ki so enako dolžni prihajati k sejam, kakor desničarski poslanci. In če pomislimo, da prvi večinoma stalno stanujejo na Dunaji in da je bilo treba le še enega člana za sklepčnost, pač ne moremo ostreje obsojati njih, ki so se odpeljali na svoj oddaljeni dom, kakor nje, ki bivajo na Dunaji, pa vendar k sejam ne prihajajo. Budgetni odsek je sklican k novi seji v torek 18. t. m. zvečer, ali najbrže se mu bo tako godilo, kakor včeraj: če se jutri ne povrne nekoliko odšlih poslancev zopet nazaj na Dunaj, utegne se celó primeriti, da v torek zbornica pri javni seji ne bo sklepčna, ker mora biti v ta namen navzočih vsaj 100 poslancev. Ne vém pa, če jih je sedajtoliko na Dunaji.

Iztirjavanje davkov.

Že zadnjič sem omenjal odgovora, ki ga je dal v zadnji seji justični minister grof Schönborn na interpelacijo Furtmüllerjevo zaradi sodnijskega iz-tirjavanja zaostalih davkov. Danes temu poročilu še dostavljam, da je po zagotovu justičnega ministra finančno ministerstvo vsem finančnim gosposkam poslalo ukaz, naj za sodnijsko iztirjavanje davkov sodnijam redoma pri-poročajo zaupne in nesebične privatne možé, ako le mogoče, iz dotične občine same, in naj kolikor mogoče varujejo dolžnike. Davčni uradniki se smejo izjemoma le tedaj za ta posel priporočati, kadar drugih pripravnih oseb ne morejo dobiti.

Občinskim predstojništvom priporočamo, da naj pazijo na izvrševanje tega ministerskega ukaza, in naj se pritožijo, ako bi videli, da se ga tu ali tam ne držé.

Protikatoliško društvo.

Nedavno se je poslanec Zallinger v neki interpelaciji pritoževal zaradi nekatoliških govorov, ki so bili pri Anzengruberjevem pogrebu slišati iz ust nekaterih pogrebcev. Odgovor ministerskega predsednika na to interpelacijo dné 13. t. m. ni bil sicer prav dovoljen, ker uradna poročila v teh govorih ne vidijo nobenih demonstracij in nobene nevarnosti za javni mir, vendar to poslanca Eben-hocha ni odvrnilo, da bi ne bil v zadnji seji stavil neke interpelacije, ki je enakega verskega pomena. V Schönbindenu na Češkem se je namreč osnovalo neko nemško-narodno društvo, katero je sklenilo, da ne sprejme nobenega člana, ki bi bil ud katoliškega ljudskega društva in da se ne vdeleži nobene cerkvene slavnosti in tudi nobenega katoliškega pogreba ne. Dr. Ebenhoch poudarja, da ti sklepi nemško-narodnega društva razodevajo največje sovražstvo do katoliške cerkve, da hudo žalijo katoliško prebivalstvo nemško-čeških pokrajin in celega cesarstva, in da so omenjena društva z njimi prekorčila meje svojega delovanja. Zato vpraša gospoda ministerskega predsednika, hoče li to reč preiskovati? Kako hoče take za katoliško prebivalstvo jako žaljive dogodke odvrniti? In hoče li sploh katoliško prebivalstvo varovati pred takimi in enakimi razžaljivimi napadi?

Razun te interpelacije izročil je zadnjič doktor Ebenhoch še neko drugo, v kateri omenja tovarne za sodo in amonijak v Ebensee, ter finančnega in poljedelskega ministra vprašuje, kako hočeta opravičiti neko pogodbo omenjene tovarne, ki je državi na jako veliko škodo? Tudi je izročil neki predlog zaradi premembe obrtnega zakona v tem smislu, da smejo obrtniki le tedaj izvrševati druge za popolno izvršitev svojih izdelkov potrebne obrti, če dokažejo, da so se jih izučili.

LISTEK.

Izpovedanja bivšega prostomisleca.

(Spisal Leo Taxil. Iz francoščine preložil Martin Žiltir.)

(Dalje.)

Neki večer vendar niso nikogar ustrelili. Ne vém, kateri šaljivec je stopil na oder ter rekel:

„Državljeni alhamberskega kluba, Vi stojite na ognjeniku. Monarhija se pripravlja požreti republiko. Od včerajšnjega dné je grof Chambord v Marseille-u, stanuje pri svojem prijatelju, marquisu de Foresta. Današnji dan je porabil v to, da je trosil zlato med vojake, in ravno ta trenotek je med nami, tu v dvorani.“

Te besede provzročé nepopisljivo vrenje. Vsi pričujoči začno rjoveti. Vsakateri dolži svojega sosedo, da je grof Chambord. Več jih mora priti na oder opravičiti se in dokazat, kdo so. Kratko, vrnemo se spat brez kakega sklepa.

Jaz sem bil med navadnimi govorniki v Alhambri. Na moje priporočilo ustrelili so neko lepo nedeljo marseillskega škofa.

Našel sem v mestni knjižnici zidni napis od leta 1793, obsegajoč sodbo prekucijskega kriminalnega sodišča departementa ronskih ustij. Ta sodba pošilja na giljotino Janeza Joahima Gail-a po imenu, starega petdeset let, vikarija v Salonu, bivšega kanonika, kateremu je bila dokazana hudobija protiprekucije.

Ves ponosen na ta zaklad, prinesem v klub na oder prepis sodbe prekucijskega sodišča in ga preberem navzočim. Potem berem razne izpiske iz nekega poslanja marseillskega škofa do vernikov v začetku leta 1870, v katerem jim priporoča, naj se ločijo od nasprotnikov vere.

„Državljeni, kaj mislite o tem?“ — vprašam na način sklepnega predloga. — „Ali se Vam ne zdí škof Place tisočkrat bolj protiprekucijsk, kakor kanonik Gail?“

„Da, da!“ — odgovori množica.

„Dobro; kanonik Gail je prejel kazen za svoje hudodelstvo, in škof Place še živi.“

„Ustrelimo ga, ustrelimo ga!“

„Ravno to je, kar sem hotel Vam predlagati.“

Glasovalo se je torej z vzdigovanjem rok, da se marseillski škof v kratkem usmrti.

Tako so se dražile huđe strasti množice. Jaz sam na najvišji stopnji besnosti nisem spoznal zla, katero sem činil.

Dosegel sem nekoč potrjenje nasveta, naj se postavi stanovitna giljotina na borznem trgu. „Trebaje,“ — rekel sem, — „v strah prijeti klerikalstvo.“ In spominjam se, da so me poslušali, da so mi ploskali, meni mladiču šestnajstih let! . . . Kadar mislim na to žalostno preteklost, me je sram sebe in naroda.

Imel sem takrat priljubljeni stavek, ki je vzbujal v klubih veliko zadovoljnost.

„Ustanovimo za vselej republiko,“ — sem govoril, — „in če se reakcija podstopi vzdigniti glavo, mi bomo pripravljene jo odsekati.“

Ta krvoločna govorniška figura mi je prinesla sijajne pohvale. Odkritosrčno, moral sem biti brez uma, in vsi naši marseillski klubisti tudi.

Jeden človek pa je bil silno užaljen zaradi teh brezmernih besnostij: moj oče. Vse mesto je vedelo, da je mladi govornik v Alhambri njegov sin. Moji kanibalski nasveti prišli so na svetlo v nekaterih časnikih z mojim imenom: Gabrijel Jogand-Pagès.

„Ti spravljaš ob čast ime svoje družine,“ — pravil mi je večkrat potrti oče.

Ker sem često moral slišati to jadikovanje, mislil sem, da uidem takim pritožbam, je najbolje, če si nadenem kako izmišljeno ime. Moj ded po materi, moj boter, imenoval se je Leonidas. Odbijem dva zadnja zloga njegovega krstnega imena, in ostane mi: Leo. V kolegiju me je pa očaralo ime nekega indskega kralja, Taxila, ki je zavezo sklenil z Aleksandrom Velikim; do njega imel sem posebno veliko sočutja; odbil sem konečni e tega samovladarja nekdanjih časov. Skupina, Leo Taxil, zdela se mi je blagglasna. Tako sem si zložil psevdonim, kateri sem tudi ohranil. Pod tem imenom me poznajo.

To so bili vzroki, iz katerih sem popustil družinsko ime. Hotel sem hoditi po svoji poti, po svoji hudi poti; nisem pa hotel žaliti starišev v tem, kar je zadevalo rabo njih imena v dejanjih in pisanjih, kakoršne so obsojali.

(Dalje sledi.)

Šolske globe.

Ta reč sicer ne spada v današnje poročilo iz državnega zbora, je pa vendar parlamentarnega pomena, ker se imajo z njo pečati skoraj vsi deželni zbori. Zato je omenjam v tem oddelku. Današnji dunajski listi namreč poročajo, da je tukajšnji cesarski namestnik zapazil, kako malo je vplačanih glob, ki jih okrajni šolski zastopi starišem nakladajo, ker svojih otrok redno ne pošiljajo v šolo. Gospod namestnik misli, da to prihaja od tod, ker so gospodske pri iztirjevanji teh glob prepočasne in preveč prizanesljive. Zato je vsem okrajnim glavarstvom in mestnim magistratom razposlal pismo, v katerem jim priporoča, naj te globe iztirjujejo naglo in odločno. Nam se dozdeva, da gospod namestnik s tem ukazom reči ne bo zboljšal, pač pa pomnožil socialno bedo. Ravno to prikazen vidimo drugod, kjer starišem naložene šolske globe večinoma ostajajo na dolgu. Tega pa niso krive gospodske, ampak večinoma revščina starišev, ki svojih otrok ne morejo redno v šolo pošiljati, ker nimajo obleke, ali jih potrebujeje za ta ali oni posel, s katerim si služijo svoj borni živež. Kaj pomaga takim starišem globe nakladati, ako jih nimajo s čim plačevati? To je vzrok, da večina teh glob ostane na dolgu. Če g. namestnik priporoča strogo iztirjevanje teh glob, gospodskam ne bo ostajalo družega, kakor zapirati stariše, ki ne morejo plačevati v denarjih. Kdo bo pa potem skrbel za živež otrokom?

Nedolžno obsojen.

(Dalje.)

Nato se je oglasil k besedi dr. Foregger, ki je bil tudi v pravdi Soršakov zagovornik. To je pač čudno! Zatrjeval je, da Kresnik zahteva preveliko odškodnino, ter se je sklicaval na prošnjo občine Črešnjevca na državni zbor, v kateri ne govore ravno lepo o Kresniku.

Za dr. Foreggerjem je govoril poslanec doktor Roser v obče o potrebi postave, da država odškoduje nedolžno obsojene. Za njim se oglasil poslanec Vošnjak, rekoč:

Visoka zbornica! Kar je prvi govornik rekše protigovornik govoril, hočem tu le malo omeniti v dokaz, da gospod poslanec celjski tu v visoki zbornici morebiti misli, da je i tu, kakor pri sodnijskih obravnavaх zagovornik Soršaka (Poslanec Heinrich: Dobro!)

Gospod poslanec celjski spomnil nas je peticije ali kakor on pravi protipeticije občine Črešnjevca. To peticijo izročil je gospod poslanec 13. dne maja meseca 1889. l. visoki zbornici, in se je priložila stenografskemu zapisniku. Trdil je, da je ta peticija za pojasnjenje Kresnikove prošnje, a prav za prav šlo je g. poslancu le za to, da bi se Kresnik nič ne odškodoval. Gospoda moja! ta peticija predložena je bila peticijskemu odseku, a do danes se ni še nikdo zmenil za njo, ta leži tam nerešena. Pač pa se je vršila obravnava pred sodiščem v Slovenski Bistrici, kjer je vložil Kresnik tožbo radi razžaljenja časti povodom te protipeticije. Kakih pet ali šest tednov potem, ko je gospod celjski poslanec izročil visoki zbornici to protipeticijo in zahteval, da se natisne v stenografskem zapisniku, izreklo je sodišče v Slovenski Bistrici povodom Kresnikove tožbe, da se vsi oni, ki so to protipeticijo podpisali, obsodijo po 50 gl. globe. (Čujte, čujte na desnici.) To je „protipeticija“, na katero se je gospod celjski poslanec opiral in s katero je hotel vsa zagovarjanja Kresnikova pobijati. Torej, gospoda moja, boljšega dokaza nedostatnostij izjav celjskega gospoda poslanca ne moremo dobiti. Ta gospod poslanec omenjal je nadalje, da Kresnik ne zahteva povračila škode, in da le zahteva, da bi visoka zbornica priporočila njegovo prošnjo gledé odškodbe pri visoki vladi. Mogoče je sicer, da je Kresnik preveč odškodbe zahteval; gotovo pa je, da ni še nobenega tistih 940 gl. prejel, katere mu je priznalo okrožno sodišče. Vsakako menim, da se odškoduje za prestano kazen. Gospod poslanec celjski govori o Kresniku kakor o možu, ki nima nikakega zaupanja v svoji domovini. To je res, kakor se vzame. Pri njem, to je, pri nemško-liberalni stranki nima nobene veljave, pri nas Slovencih jo pa ima.

Tu moram torej omeniti, da je Soršak pri nemško-liberalni stranki, a Kresnik pri slovenski. Ker pa hoče vendarle gospod celjski poslanec dokazati, da ni imel Ljudevit Kresnik v svoji domačiji nikakega zaupanja, podajem tu listino. Ta listina je določba c. kr. okrajnega glavarstva v Mariboru z

25. dne decembra 1889. l. št. 30.034, s katero je njegovo volitev za zastopnika okrajnega zastopa Nj. c. kr. apostolsko Veličanstvo potrdilo. (Čujte, čujte! na desnici.) To je bilo nedavno, namreč 25. dne decembra 1889. l. Kako je mogoče potem govoriti: „Kresnik nima nikakega zaupanja“, je vsakako meni neumevno. Priloge, na katere se Kresnik v svoji peticiji opira, zanimive so gledé pravosodnih razmer na Spodnjem Štajarskem. Osmeljam se tu opozarjati Nj. vzvišenost gospoda pravosodnega ministra na vloge, katere je vložil Kresnik 24. dne avgusta 1884. l. na deželno nadsodišče v Gradcu. Ne bodem dalje govoril o tem, ker vem, da sta jeden del visoke zbornice in predsedništvo jako občutljiva, ako kdo omenja razmer pri c. kr. sodiščih. Te občutljivosti ne morem odobravati, ker mislim, da naj se tudi javno grajajo napake pri javnih uradih, naj bodo že upravni ali sodni uradi. (Dr. Kronawetter: Res je!) To prepričanje sem izrekel tudi v štajarskem deželnem zboru in zgodilo se je, da mi je rekel predsednik, da ni dovoljeno govoriti o pristranosti ali nepristranosti sodnikov. (Poslanec dr. Kronawetter: Zakaj pa ne? Poslanec Nabergoj: To je nemški liberalizem!)

Nj. vzvišenost gospoda pravosodnega ministra še na nekaj opozorim. Kresnik je poudarjal, da pripada slovenski stranki, njegov nasprotnik ima pa zaslombo pri c. kr. sodišči v Celji. Tedaj tudi prosil, da bi ne bila druga obravnava pri okrožnem sodišči v Celji, a deželno nadsodišče ni uslišalo prošnje njegove. (Poslanec dr. Foregger: Saj je bil oproščen!) Seveda drugič. Čemu pa tudi bi se zagovarjal tam, kjer vé, da ga pristransko sodijo. V visoki zbornici se je omenilo 12. dne februarja 1884. leta tudi Hauke in dr. Roser omenil je Apata, ki sta po nedolžnem prestala težke kazni. Iz teh in drugih razlogov se uvidi, da je treba vsakako vpeljati postavo gledé odškodnin nedolžnih obsojencev. Čemu se pa ravno pri okrožnem sodišči v Celji tako često ponavljajo krive obsodbe? Odgovor na to ni težak. Poslanec dr. Foregger trdi, da je Kresnik razgrajalec, ki hoče s svojo narodnostjo delati dobičke, jaz pa lahko skazem, da je Kresnik vrl Avstrijan, ki se zaveda naše vladarske hiše ter se poteza za njo, kjer in kadar je treba.

Meseca maja 1884 je „Slovensko društvo“ sklicalo volilni shod v Slovenski Bistrici, na katerem so slovenski državni in deželni poslanci poročali o svojem delovanju. Odbor je razobesil črno-rumen o zastavo na hiši, kjer je bil shod. In kaj se je zgodilo? Župan je ukazal, da se mora zastava odstraniti, češ, da provzročuje razdraženost. (Čujte! Čujte! na desnici.)

Dne 9. maja 1884 je bila v zbornici stavljena interpelacija, na katero pa še nismo dobili odgovora. Pri tej priliki se je Kresnik sprl z žandarmerijo, ki je hotela na županov ukaz odstraniti zastavo. Zagovarjati se je moral radi tega pred sodiščem. To je dokaz, da je Kresnik udan cesarju in državi. Tedaj ste bili v Črešnjevci dve stranki, „pruska“ in „avstrijska“, in tej zadnji je Kresnik udan z dušo in telom. Hvala Bogu, da so se razmere v tem okraji zboljšale. Skrajna nemško-liberalna stranka je propala pri zadnjih volitvah v okrajni zastop, Kresnik je bil izvoljen načelnikom, in to je dokaz, da je zmagala avstrijska stranka.

Še jeden dogodek! Leta 1884 je bil pri deželnozbornskih volitvah Kresnik izvoljen za volilnega moža. Na večer pred volitvijo je prišel v Slovensko Bistrico, kjer se je v neki krčmi sošel z volilci nasprotne stranke ter z njimi sporekel. Ko je odhajal v svoje prenočišče, prijel ga je mestni sluga ter zaprl. Drugi dan so ga izpustili, ko je odšel že zadnji vlak; tako ni mogel priti k volitvi. To je protipostavna omejitev osebnosti. (Poslanec Hren: Zloraba uradne oblasti!) Priznali so, da je bil Kresnik krivično zaprt, toda izgovarjali so se, da župan ni bil definitivni in je postopal le kot zasebnik, torej to ni bila zloraba uradne oblasti. (Veselost na desnici.)

Mislím, da s tem je dokazana nedolžnost Kresnikova, da je nedolžen 4½ meseca sedel v zaporu in mej tem zgubil mnogo svojega premoženja in tudi vsaj začasno ime neomadeževanega državljana. Jaz bi nasvetoval, naj visoka zbornica odločno naroči vladi, da določi Kresniku primerno odškodnino. Prepričan pa sem, da bode visoka vlada izkazala Kresniku milost, kakor jo je presvetli cesar, ki ga je pomilostil. (Dobro! na desnici. — Govorniku čestitajo.)

(Konec sledi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 18. februarja.

Notranje dežele.

Češka jubilejna razstava. Kakor znano, je sklenila liberška trgovska zbornica, da se vdeleži češke jubilejne razstave, a da naj se odloži do leta 1892. in da naj se glavni odbor loči v češkega in nemškega. Glavni odbor je pa na to odgovoril, da se razstava ne more odložiti do 1892. l., ker se je oglasilo že mnogo razstavljalcev, in da se odbor ne boče ločil v češkega in nemškega, ker bi bila potem dva odbora, kar bi gotovo oviralo skupno vodstvo razstave.

Delavske zbornice. „Politik“ poroča, da bode vprašanje o delavskih zbornicah zopet prišlo na dnevni red; dotični odsek se bode v kratkem zopet sošel, ker vlada sedaj ne bode tako odločno nasprotovala delavskim zbornicam, odkar je nemška vlada pokazala zanimanje za delavsko vprašanje.

Ogerski državni zbor je potrdil vladni postavni načrt o razširjenji zagrebškega kolodvora. Minister Baross je naglašal, da mora Hrvatska imeti materialna sredstva za svoj gmetni napredek, in tu je v tem oziru tudi primeren kolodvor v Zagrebu.

Vnanje države.

Srbija. Finančni odsek skupštine je sklenil, naj se odkupi solni monopol. Skupština je v zadnji seji potrdila ta predlog.

Bolgarija. Bolgari ne pozdravljajo z zaupanjem ponovljenja zveze Srbije s Črno goro, ker ima ta zveza več ali manj političnega pomena. Glasilo srbske vlade „Odjek“ piše: „Nasprotniki srbskega naroda in sovražniki prihodnosti Srbske bodo težko trdili, da ni mej tema državicama vzajemnosti.“ — Bolgarska „Svoboda“ pa piše: „Kakor se dá sklepati, zavezale ste se te dve državi proti nam Bolgarom, vendar ne gojimo mi take mržnje proti Srbom, kakor ti proti nam. Še vedno živé v Srbiji ljudje, ki netijo ogenj sovraštva proti nam. Če bi prišlo do zveze Srbije s Črno goro, nima to za nas nikakega pomena; kajti ta zveza ne bo razrušila naklonjenosti velikih držav nam Bolgarom in Srbi ne bodo potem bolj srčni in junaški, kakor do sedaj. Ako menijo naši sosedje, da si pridobé s to zvezo hegemonijo na Balkanu, motijo se pač močno. Srbi naj ne mislijo, da povsod bivajo Srbi, kjer se ljudje prekrizujejo po njihovem običaji.“ Majhen lonec hitro vskipi.

Francija. Princa Filipa Orleanskega je obiskal njegov stric vojvoda Aumalski 14. t. m. v njegovi ječi. Prišel je iz Chantillya navlaš za to v Pariz. Bil je pri princu skoro jedno uro; pogovor bil je polu ljubezni in zaupljivosti, tako, da so obema blestele solze v obeh. Vojvoda poizvedaval je potem po podrobnostih, po vzroku prinčevega postopanja in po tem, kako z njim ravnajo. Tudi je rekel, da upa, da ga pomilosté radi tega navdušenega koraka njegovega. Vojvoda je pravil mnogo o svojih vojnah v Afriki, kjer je moral biti tudi večkrat srčan in predrzen. Konečno je obljubil vojvodu princu, da ga bode kmalu zopet obiskal. — S princem se ravna malo strože, kakor s početka, a princ se ne zmeni nič za to. Le to mu težko dá, da ni več nego četrt ure na dvorišču pod milim nebom, kjer bi dihal sveži zrak. Princ je bil namreč prej vedno rad v naravi pod milim nebom.

Nemčija. Z vso resnobno namerava se rešiti delavsko vprašanje. V ta namen hoče Nemčija ustanoviti državne tovarne, ki bodo uzor gledé na skrb za blagor delavcev. Te dni se je posvetoval vojni minister z deputacijo delavcev radi delavskih stanovanj v municijiski tovarni v Spandavi.

Anglija. Zastopniki vseh rudokopov na Angleškem so te dni sklenili, da bodo pričeni s 15. dnem marnca zahtevali zvišano plačo za 10 odstotkov.

Španija. Španski republikanci so praznovali dne 11. t. m. obletnico razglašanja španske republike l. 1873. V Madridu, Barceloni, v Sevilji so bile prirejene sijajne svečanosti, pri katerih so se čule sém ter tja simpatije za portugalske republikance. Španski listi ne govore pohvalno o portugalskem konservativnem ministerstvu in poročajo, da so vsled tega politične razmere jako resne. Trdijo namreč, da stroga načela konservativnega portugalskega ministerstva žalijo občno mnenje in da se bajé republikanske ideje širijo med portugalskim vojaštvom. Telegram iz Lizabone, priobčen v „Journal des Débats“ govori pa pohvalno o vojaštvu gledé na zadnje nemire v glavnem portugalskem mestu. Vojaki so zasedli onda vse glavne prostore ter zabranili, da se ni vdeležilo ljudstvo manifestacije in da se niso polagali venci na spomenik portugalskega pesnika Camoensa. O novih nemirih v glavnem portugalskem mestu ne poročajo listi ničesar več. — Angleži nameravajo delati kanal pri trdnjavi Gibraltar, angleška mornarica pa bo imela vrné pri kanadskih otocih. Vsled tega je v španski zbornici neki poslanec stavil interpelacijo na vlado. Ta je odgovorila, da je zahtevala pojasnila in da bode odločno varovala španske koristi.

Izvirni dopisi.

iz Ljubljane, 17. februarja. (Veselice šišenske čitalnice.) Ker zamán pričakujem, da

bi kako spretnejše pero popisalo šišenske predpustne veselice, konečno Vam jaz pošljem kratko poročilo.

Radi nebržnosti dopisnikov seči moram teden dnij nazaj, — k „Besedi Vodnikovi“, dné 9. februvarija t. l. Ko sem na večer onega dneva korakal skoro brez cilja po mestu, šumelo in brnelo mi je na uho iz vrat vsake gostilne burno šumenje kakor iz ula. Vedi Bog, kako da sem povsod čul le po Freundu zanešeni in sedaj že običajni „Gigerlmarsch“! — Samo iz Kozlerjeve pivarne doneli so ubrani glasovi vojaške godbe in — takoj sem bil v okusno okinčani dvorani. Govora sem sicer nekoliko zamudil, vendar sem k sreči še vjel z velikim pathosom govornjene banalne besede: „Vodniku preiskali so od lani že srce in obisti,“ — tropus, kojega nikakor ne morem umeti, ker je trivijalen. V obče je pa govornik g. G—é dobro govoril. Potem je sicer maloštevilni čitalniški moški zbor pel Fajgeljnovu kantato „Vodniku“ prav precizno. Veletežko in umetno Försterjevo pesem „Naše goré“ pel je mešani zbor resnično dovršeno. Poleg Nedvedove melodijozne „Ljubez in pomlad“, lahke, a prijetne popevke „Slovenec“, omeniti bi bilo še sentimentalno doneče Abtove pesmi „Pri vodici“, koje so gospice, dasi večinoma nove in sevéda ne še dobro izvežbane, kaj milo pele. Kot „intermezzo“ igrala sta na to gospodičina Zadnikarjeva in g. pevovodja četvero-ročno na glasoviru iz Suppé-jeve zbirke ouverturo „Pesnik in kmet“ jako spretno.

Venec programa bila je jednodejanjska spevo-igra „Slovenija oživljena“. Čudom sem se čudil, ko se je dvignilo zagrinjalo. Ta sigurnost v nastopu, dragocenost starinskih oblek, a pred vsem pa zvočno petje g. tenorista Struklja, ki je igral vlogo Zojzovo, vse to me je osupnilo. Ko sta pa nastopila Linhart (g. Maurer) in Vodnik (g. Škarjavec), bil sem čisto pozabil, da imam pred seboj le navadne pevce, ki se niti diletantje na gledaliških deskah ne morejo imenovati. In vendar so peli in igrali gospodje (ne da bi jih hvalisal,) povsem izvrstno! Igra je bila ta dan, — v rojstvenem kraju prvega našega pesnika v resnici prav na mestu, kar je ljudstvo z glasnim ploskanjem priznalo.

Velika je požrtvovalnost gg. pevcev in pevk, ki se v pozni uri, po trudapolnem dnevnem trudu pod svojim marljivim vodjo še učijo popevati, da morejo potem kot dovršeni pevci tako izvrstno nastopati. Zaslugi čast! — Konečno je bila prosta zabava.

Na pustno nedeljo imeli smo še „pevski večer“ izključno za čč. društvenike pri „Raci“. Med mnogimi šaljivimi pevkami omeniti moram originalne, prekomične prizore: „Nosovi“, „Sluga“, „Indijanska banda“. Tudi tu so pokazali gg. pevci, da umejo društvenike s petjem in zdravim humorjem prav prijetno zabavati. — Končam z vzdihom: „O predpust! ti čas presneti, — Ti poslal požrešno kugo si v mošnjico nam rejeno.“ — Do svidenja!

Mijo Kent.

Iz Zagreba, 16. februvarija. V kratkem času nam je pobrala nemila smrt premnogo žrtev, med katere spada tudi nedavno v Hietzingu blizu Dunaja umrli Metel baron Ožegović, državni svetnik v miru. On je bil eden najstarejših med hrvatskimi političkimi veterani ter se je posebno odlikoval kot velik domoljub in umen državnik, pa spada zatoraj med najodličnejše in najzaslužnejše sinove hrvatskega naroda od časa njegovega duševnega preporoda. Več desetletij se je boril na javnem poprišču za pravice svoje hrvatske domovine ter jih ni prenehal zagovarjati nikdar in v nobenej priložnosti, odkar je odstopil iz javnega života. Bil je prijatelj knjigi in narodnej prosveti, pa so vsi prosvetni zavodi našli v njem svojega darežljivega podpiratelja. Vsako podjetje, ki je trebalo napredek duševni ali gmotni, našlo je odziva v njegovem rodoljubnem sreću. V udanosti veri in cerkvi, v vernosti nasproti kroni, v obiteljskih krepostih kot soprog in oče more biti Metel Ožegović uzor sedanjemu naraščaju in bodočim rodod. Čist v svojem domu, bil je popoln značaj v svoji domovini.

Metel Ožegović je izražena politična ličnost. V mladih letih se je pridružil ilirskemu pokretu z vsem žarom svoje mlade duše. Načela ilirizma je branil neustrašljivo z besedo in peresom. Vstal je na obrambo hrvatske narodnosti in državne samosvojnosti hrvatske zemlje ne samo v domačih županjskih skupščinah, nego tudi na ogerskih saborih, kar potrjuje njegov govor o ilirizmu in slavizmu v seji doljne sabornice dné 12. septembra 1844. leta, zatem njegove besede v burnem saboru l. 1848,

in sicer s takim oduševljenjem, da so se mu celo protivniki njegovi čudili. Kakšni bi morali biti hrvatski zastopniki na ogerskem saboru, pokazal je najbolje Metel Ožegović s svojim ponašanjem.

Ožegović je bil poleg bana Jelačića eden od glavnih voditeljev l. 1848. Ali niti v teh zmešnjavah ni izgubil pravega ravnovesja v politiki, ker je večkrat grajal radikale od vsake skrajnosti. Akoravno neumirljiv protivnik magjarske hegemonije, ni se protivil sporazumku in ravnopravnej zvezi z Ogersko, in še le potem, ko se je pokazalo vse to kot nemogoče, želel je ustrojiti federativno Avstrijo. To misel je branil tudi še po oktoberski diplomii. Zatorej je z nagodbo l. 1868 bil nezadovoljen ter proti njej izdal spis: „Der alte Verband und der neue Ausgleich mit Ungarn. Von einem Croaten.“ Wien 1868.

Še enega dobrega dejanja ne bode pozabil hrvatski narod velikemu pokojniku. On je bil namreč eden od prvih, ki je l. 1849, ko je bilo treba popolniti škofovsko stolico v Djakovem, opozoril najviše kroge na mladega dvorskega kaplana J. Strossmayera ter znal tudi vse zapreke odstraniti, da je bil on za škofa izbran. Na ta način je postal Ožegović deloma pespešitelj našega napredka, kajti le po Strossmayeru se je hrvatski narod mogel tako hitro razviti ter si utemeljiti toliko lepih narodnih zavodov. Pa je zatoraj tudi ostalo med obema stalno večno prijateljstvo pod varstvom enakih ciljev, enake ljubezni do naroda; in gotovo ne bode nobeden toliko žaloval nad zgubitkom tega vrlega moža, kakor škof Strossmayer v Djakovem.

Metel Ožegović se je narodil 4. maja l. 1814. Bil je sin nekdanjega ogerskega svetnika in sodnika Štefana pl. Ožegovića. Obitelj je prav stara, ali baronstvo so dobili še le leta 1858, namreč po Mirku Ožegoviću, mnogozaslužnem senjsko-modruškem škofu, ki je le-to dostojanstvo prenesel tudi na sedaj pokojnega Metela Ožegovića. Že v sedemnajstem letu svojem, l. 1831, je bil podbiležnik, a l. 1836 veliki biležnik varaždinske županije. Kot biležnik je sestavil po nalogu glavne skupščine varaždinske županije od 5. maja 1842 temeljito predstavko na Nj. veličanstvo gledé oslobojenja brače izpod turškega jarma. Ta važni spis se mora deloma smatrati za neko osnovo okupacije, ki se je 36 let kasneje izvela. Sedaj težko bolni grof Julij Andrassy je dokončal to delo, o katerem se je v onem času knez Metternich prav prezirno izrazil: „Jaz se menda ne bom učil politike od varaždinske županije.“ Zanimivo je, da je ravno tisto predstavko varaždinske županije požunski sabor l. 1842 uvrstil med „praeferentia gravamina et postulata“, tedaj med najvažnejše poslove; zanima posebno radi tega, ker je znano, kako se je kasneje ogerski sabor komaj odločil za okupacijo.

Odlčne sposobnosti mladega biležnika ter njegovo odločno in odprto držanje na požunskem saboru l. 1842 in 1843, je opozorilo nanj dunajske odločno kroge, ter je bil on l. 1845 kot dvorski tajnik poklican v tedanjo dvorsko ogersko pisarno, a že dve leti kasneje bil imenovan svētnikom kraljevskega ogerskega namestništva. Leta 1847 je bil zopet hrvatski zastopnik na požunskem saboru, kjer je branil odločno Hrvatsko. Kmalu za tem l. 1848 je postal Ožegović šef političnega odseka v banskem svētu, ali je bil še tistega leta poklican nazaj na Dunaj, kjer je kot ministerjalni svētnik v ministerstvu notranjih poslov, a deloma tudi v ministerstvu pravosodja začel svoje pravo delovanje. Leta 1851 je bil imenovan svētnikom vrhovnega sodniškega in kasacijskega stola, iz katerega je bil kasneje poklican v državni svēt. Pri tej priliki mu je bila podeljena tudi čast tajnega svētnika. V državnem svētu je ostal Ožegović do l. 1868, ko se je razpustil ter bil pri tej priložnosti odlikovan z Leopoldovim redom. Že poprej so ga izbrala mesta Zagreb, Varaždin, Koprivnica, Požega in Bakar za častnega meščana. Ko je bila l. 1861 ustrojena dunajska-hrvatska dvorska kancelarija, ponujali so v prvem redu Ožegoviću kancelarstvo, in še le, ko je on odbil to čast, imenovan je bil za kancelarja Ivan Mažuranić.

Odkar je bil državni svēt razpuščen in nagodba z Ogersko sklenjena, ni Ožegović nič več javno sodeloval, nego je živel na svoji vili v Hietzingu kraj Dunaja. Samo ko so grofi Draškovići poskušali odstavi tako zvano srednjo stranko v sedanjem hrvatskem saboru, dal se je Ožegović nagovoriti, da kandidira za poslanca, ali radi vladnega terorizma ni prodr. Zadnja leta se je prav rad, posebno po

zimi, zadrževal v Zagrebu, kjer so ga vsi krogi kot veterana na hrvatskem političnem polju spoštovali.

K pogrebu v Hietzing se je podal novoizbrani zagrebški župan dr. Amruš, ki mu je govoril tudi grobni govor in pa dr. Matković v imenu jugoslovenske akademije. Vseučilišče pa je zastopal profesor dr. Marković. Tako je skazala Hrvatska vrednemu možu poslednjo čast.

Dnevne novice.

(Presvetli cesar) je podaril občini Spodnji Log 500 gld. za pogorelce.

(Pomiloščenje.) Danes je bilo na ljubljanskem „Gradu“ pomiloščenih sedem kaznjencev, ki so bili izpuščeni in odšli vsak na svoj dom.

(Marijina bratovščina.) Vsled prošnje popolnimo večerjšnjo našo notico tako, da so bili v odborovi seji dne 16. t. m. izvoljeni: G. Karol Lahajner, uradnik in hišni posestnik načelnikom; hišni posestnik g. Gašper Ahčin namestnikom; barvar in hišni posestnik g. Adolf Reich blagajnikom in krojaški mojster g. M. Kunc tajnikom.

(Konfiskacija.) Zadnje številko „Soče“ je e. kr. državno pravdnništvo zaplenilo zaradi uvodnega članka „Dajte nam narodne pravice“. Vredništvo je oskrbelo drugo izdajo.

(Vojaški nabor v Ljubljani.) Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane javno oznanja, da se bode vršil glavni nabor v Ljubljani za leto 1890, h kateremu imajo priti stavodolžni mladeniči, rojeni leta 1869, 1868 in 1867, dné 1. marea t. l. v mestni dvorani, ter se bode pričel ob 8. uri dopoldne. Dalje imajo stavljenici prinesiti seboj potrebne dokaze, če se oglašajo za ugodnost, in sicer: kot kandidatje duhovskega stanú, kot posvečeni duhovniki in kot nameščeni dušni pastirji; kot podučitelji in učitelji, ter učiteljski kandidatje; kot posestniki podedovanih kmetij iz rodovinskih razmer; enoletne prezentne službe. Stavljenici, kateri želé ugodnost po §§ 31 do 34 vojnega zakona in imajo tudi pravico do ugodnosti enoletne prezentne službe, morejo, ako bi se jim odbila prošnja za kako prvič omenjenih ugodnostij, pognati se za ugodnost enoletne prezentne službe, pri glavni stavi. Kdor bi zanemaril stavno dolžnost, kakor tudi sploh iz vojnega zakona izvirajoče mu dolžnosti, bi se ne mogel izgovarjati, da mu ni bil znan ta poziv ali vojni zakon.

(Za dolenjsko železnico) so dalje podpisali gospa Rudeževa 1000 gld., g. Germ 1000 gld., g. Makar 500 gld.

(Ponesrečil) se je minolo soboto mlinar in posestnik J. Primar, po domače Perlez, iz Zaloga. Vozil je iz Ljubljane nad 50 mernikov pšenice. Za njim pridrdra neki izvošček, Primar zgrabi vajete, da bi se ognil, ter pade tako nesrečno, da mu je šlo zadnje kolo čez život. Obče spoštovani mož sicer še živi, toda ni upanja, da ozdravi.

(Namesto v Ameriko v zapor.) Dunajska policija je v nedeljo prijela šest mladih Hrvatov, ki niso imeli popotnih listov in so se hoteli odtegniti novačenju. Nameravali so jo popihati v Ameriko, a zdaj jih čaka kazen po § 47. vojaške postave.

(Za domobrance.) Ministerstvo za deželno brambo je odredilo, da morajo biti zapisani v posebnih seznamih vsi dosluženi podčastniki in prostaki, kar je potrebno za slučaj mobilizacije. Do letošnje jeseni bode dovršena organizacija domobranstva.

(Ogenj.) Danes okoli ¼4. uro zjutraj je dvakratni strel z ljubljanskega Grada naznanil ogenj. Gorela je na Karlovski cesti neka drvarnica. Ljubljanska prostovoljna požarna bramba je takoj prihitela na pomoč ter zabranila večjo nesrečo.

(Tirolski namestnik baron Widmann.) bivši predsednik deželne vlade na Kranjskem in hud nasprotnik narodnih naporov, namerava iti v pokoj, kakor se poroča iz Inomosta, in sicer „zaradi slabega zdravja in rodbinskih razmer“. Konservativni Tirolci gotovo ne bodo žalovali za njim.

(Iz Poreča) se poroča: Dne 14. avgusta 1854 je genovski vojskovodja Pagano d'Orta iz Poreča odnesel v Genovo telesi sv. Mavra in Eleverija, mučencev in patronov poreškega mesta in škofije. Potomeci imenovanega vojskovodje pa hočejo sedaj vrniti sv. telesi, ki ležita v stranskem oltarji opatske cerkve sv. Matevža v Genovi.

(„Slovenski Pravniki“) ima v 2. št. naslednjo vsebino: Dr. Ferjančič: O načrtu novega kazenskega zakonika; 2. A. Kupljen: O gospodarstvu in njegovih vrstah; 3. Iz pravosodne prakse; 4. Pravna

vprašanja in odgovori; 5. III. redna glavna skupščina društva „Pravnika“; 6. Književna poročila; 7. Drobne vesti.

(Napad na duhovnika.) Brezniški ž. g. župnik V. Mayer ima svojega vrstnika onkraj Litave. Ogerski list „Magyar Allam“ piše: „V ogerskem selu Alsó-Répás ne stoji človeško življenje v visokem kurzu, kajti krvavi uboji kaznujejo se ondi z 20 do 30 gld. Radi tega se odlikuje napominana občina s samimi tepeži. Kot žrtev tacihi žalostnih razmer bil je te dni tamošnji dekan in župnik Kriskó. Žena necega zdijvanca Brineskega prišla je v farovž tožit svojega moža, ki jo je pretepal dan na dan. Dekan pokliče predse moža, toda surovec je prišel še prej, nego je prejel poziv, ter jame 74letnega duhovnika pretepati s palico in ga hudo rani na glavi. Ranjenega starčka našli so v mlaki krvi nezavednega v sobi. Napadnik je bil za to ostudno nasilstvo obsojen samo na denarno kazen 40 gld.“ — Komentar bil bi odveč.

(Trafike v Avstriji.) Po izkazu c. kr. finančnega ministerstva je bilo l. 1888 v Avstriji 960 velikih in 71.733 malih trafik, torej več od l. 1887.

Telegrami.

Novo Mesto, 18. februarija. V Novem Mestu so podpisali Pintar 500, Grdešič 400, Pauser, Skaberne po 300, Schwarz, Gustin, Luser, Ogorevc, Riefel, Seidl, Sure, Božič po 200 gld. za dolensko železnico, drugi po 100 gld.

Dunaj, 17. februarija. Baron Königs-warter je daroval 100.000 gld. za zavetišča na Dunaji.

Dunaj, 18. februarija. Cesar je 108 kaznjencem odpustil ostalo kazen; 11 kaznjencem, ki so bili minolo leto pri deželno-kulturnih delih, je znižal kazen, 87 pa je popolnoma ali deloma odpustil poostrenja kazni.

Praga, 17. februarija. Štiristo čeških dijakov, med temi dvestoinpetdeset Moravanov, je sklenilo poslati peticijo državnemu zboru za češko vseučilišče na Moravskem.

Volovsko, 18. februarija. Grof Julij Andrassy je ob treh zjutraj umrl.

Umrli so:

15. februarija. Antonija Somnitz, urarjeva žena, 44 let, sv. Petra cesta 18, srčni kap.

16. februarija. Marija Lukardi, gostija, 54 let, Gledališke ulice 3, jetika. — Ivan Sovine, sprevednikov sin, 2 leti, Marije Terezije cesta 16, meningitis. — Antonija Olip, tesarjeva hči, 10 let, Lončarska steza 12, jetika. — Boštijan Büchele, prisiljenec, 64 let, Poljanski nasip 50, marasmus senilis.

V bolnišnici:

15. februarija. Mihael Blaž, gostač, 73 let, gangraena senilis. — Liza Prepeluh, tesarjeva žena, 48 let, jetika. — Ivan Nagel, delavec, 37 let, jetika.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v 24 h
		zrakomera v mm	toplomera po Celsiusu			
17	7. u. zjut.	740.7	-7.4	brezv.	jasno	0.00
	2. u. pop.	740.5	2.7	sl. svzh	"	"
	9. u. zveč.	741.4	-1.6	"	"	"
Srednja temperatura -2.1° za 1.8° pod normalom.						

Dunajska borza.

(Telegrafovo poročilo.)
18. februarija.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	88 gld. 90 kr.
Srebrna " 5% " 100 " 16 %	89 " 05 "
5% avstr. zlata renta, davka prosta	110 " 45 "
Papirna renta, davka prosta	101 " 80 "
Akcije avstr.-ogerske banke	932 " — "
Kreditne akcije	321 " — "
London	119 " — "
Srebro	— " — "
Francoski napoleonid.	9 " 43 1/2 "
Cesarski cekini	5 " 59 "
Nemške marke	58 " 07 1/2 "

Stanje avstro-ogerske banke

dné 15. februarija. 1889.
(Brzojavno poročilo.)

Bankovcev v prometu	gld. 394,607.000 (— 7,340.000)
Kovinski zaklad	" 242,028.000 (— 90.000)
Listnica	" 134,665.000 (— 9,000.000)
Lombard	" 24,376.000 (— 667.000)
Davka prosta bančna rezerva	gld. 45,771.000 (+ 8,124.000)

Izdajatelj: Matija Kolar.

Tužnega srca naznanjave podpisane prežalostno vest, da je najina iskreno ljubljena mati, oziroma hči, gospa

Marija Baudek porojena Zajec, posestnica,

po kratke a hudej bolezni, prejemši sv. zakramente za umirajoče, v 59. letu njene starosti dné 17. febr. ob 7 3/4 uri zjutraj mirno v Gospodu zaspala.

Truplo preblage pokojnice bode v sredo, dné 19. februarija t. l., ob 3. uri popoldne v Udmatu hiš št. 28 blagoslovljeno in na pokopališče k svetemu Krištofu prenešeno in tamkaj pokopano.

Sveča zadušna maša se bode služila v farni cerkvi sv. Petra v sredo dné 26. februarija t. l. ob 1/2 8. uri zjutraj.

Nepozabljivo pokojnico priporočave v pobožno molitev in blag spomin. (1)

V UDMATU, dné 17. februarija 1890.

Uršula Zajec, Helena Baudek, mati, hči.

„Katol. Bukvarna“ v Ljubljani

takoj sprejme

učenca,

ki je dovršil nekoliko razredov gimnazije ter je lepega, poštenega življenja.

Mladičji ljubljanskih starišev imajo prednost. (3-1)

Tujci.

16. februarija.

Pri **Stonu**: Dr. Monpail, bilježnik, iz Italije. — Hudo-vernig s Kranjske Gore. — pl. Koch, c. kr. dvorni svetnik, z Dunaja. — Töpfer, kupec, z Dunaja. — Lauter, profesor, iz Marit-ora. — Böhm, potovalec, iz Budimpešte.

Št. 2750.

Razglas.

(3-1)

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane javno naznanja stavodolžnim mladeničem:

1. Glavna naborna stava za deželno stolno mesto Ljubljano vršila se bode letos dné

1. marcija 1890

v mestni dvorani, ter se bode pričela ob 8. uri dopoludne.

2. Stavljenici, odnosno tudi njihovi možki svoji za katere gré, imajo priti o pravem času in suazni na nabirališče, ter imajo o pravem času prinesiti potrebne dokaze, če se oglašajo za ugodnost:

- kot kandidatje duhovskega stauu, kot posvečeni duhovniki in kot nameščeni dušni pastirji (§ 31 voj. zak.);
- kot podučitelji in učitelji, ter učiteljski kandidatje (§ 32 voj. zak.);
- kot posestniki podedovanih kmetij (§ 33 voj. zak.);
- iz rodovinskih razmer (§ 34 voj. zak.);
- enoletne presentne službe (§§ 25—29 voj. zak.).

3. Stavljenici, kateri želé ugodnost po §§ 31 do 34 vojnega zakona in imajo tudi pravico do ugodnosti enoletne presentne službe, morejo, ako bi se jim odbila prošnja za kako prvič omenjenih ugodnosti, pognati se za ugodnost enoletne presentne službe pri glavni stavi.

4. Kdor bi zanemaril stavno dolžnost, kakor tudi sploh iz vojnega zakona izviraajoče mu dolžnosti, bi se ne mogel izgovarjati, da mu ni znan ta poziv ali vojni zakon.

Mestni magistrat ljubljanski,

dné 13. februarija 1890.

Bilancia

Kmetske posojilnice ljubljanske okolice v Ljubljani za leto 1889

dné 31. decembra 1889.

Activa.		Pasiva.	
1. Gotovina v blagajni sklepom leta 1889	4230 31	1. Glavni deleži (100 à 100 gld.)	10000 —
2. Denarji naloženi pri denarnih zavodih	15123 96	2. Opravilni deleži (326 à 5 in 14 à 1 gld.)	1644 —
3. Posojila in sicer:		3. Reservni fond glavnih deležev	4714 72
a) proti intabulaciji . . . . . gld. 52962.—		4. Posebni rezervni fond	938 63
b) proti menici . . . . . » 59913.—		5. Hranilne vloge	117819 58
c) proti menici in zastav-nem pismu . . . . . » 10310.—	123185 —	6. Kapitalizovane obresti od hranilnih vlog	4386 93
4. Inventar po 10 % odbitku za ohrabljenje	185 49	7. Za leto 1890 sprejete obresti posojil	1460 18
5. Zaostale obresti	253 11	8. Neizplačana dividenda opravilnih deležev	30 —
6. Neporavnani prehodni znesek	12 95	9. Dobiček	1996 89
	142990 82		142990 82

Ljubljana, dné 9. februarija 1890.

Za ravnateljski odbor:

Jan. Knez, m. p. V. Jenko, m. p. Oton Bayr, m. p. A. Knez, m. p. J. Vrhovnik, m. p.

Nadzorstvo »Kmetske posojilnice ljubljanske okolice« je pregledalo in primerjalo letne račune za 1889 leto in naznanja, da so pregledani letni računi in bilanca razpoloženi na spregled v zadržni pisarni, kakor to zahteva §. 30. al. 4 društvenih pravil. (3-3)

Za nadzorstveni odbor:

E. Ločnikar, m. p. Dr. Jos. Vošnjak, m. p. V. Ogorelec, m. p.

Odgovorni vrednik: Ignacij Žitnik.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.